

**MECHANISCH ERFGOEDCENTRUM DRONTEN
TOETSING EHS**

WITPAARD

18 april 2012
076394536:A - Definitief
B02044.000073.1200

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel.....	3
2	Wettelijk kader	4
3	Effectenbeoordeling.....	6
3.1	Huidige situatie	6
3.2	Planbeschrijving	8
3.3	Effectbeschrijving en beoordeling.....	9
3.4	Mitigerende en andere maatregelen.....	10
4	Conclusie	11
	Colofon.....	12

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

De gemeente Dronten heeft in 2002 het terrein van de voormalige Groenvoerdrogerij aan Dronterweg 29 in Dronten gekocht, vervolgens zijn de drogerijactiviteiten gestopt. Doel is om op de locatie een Mechanisch Erfgoedcentrum (MEC) te realiseren. Daartoe wordt door de gemeente een bestemmingsplan opgesteld. Op de plaats zijn onderzoeken uitgevoerd om de effecten van het plan op natuurwaarden in beeld te brengen: ARCADIS heeft voor het project in augustus 2011 een quick scan natuurwetgeving opgesteld en heeft Ecogroen in maart 2012 aanvullend onderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding van het aanvullende onderzoek blijkt dat een toetsing aan de Ecologische Hoofdstructuur (verder: EHS) noodzakelijk is. Witpaard, dat in opdracht van de gemeente Dronten werkt aan het bestemmingsplan, heeft ARCADIS gevraagd om een EHS-toetsing uit te voeren voor het project MEC Dronten.

1.2 DOEL

- Analyse of het plan leidt tot significant negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en warden van de EHS.
- Wanneer er significant negatieve effecten te verwachten zijn, wordt aangegeven wat mogelijke mitigerende maatregelen zijn waarmee effecten kunnen worden voorkomen.

2 Wettelijk kader

De EHS is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met natuurwaarden. Het doel van het EHS-beleid is het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. Deze natuurgebieden zijn belangrijk voor dier- en plantensoorten. Voor de EHS geldt op basis van de Nota Ruimte de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. De provincies hebben de regelgeving voor de EHS verwerkt in hun provinciale ruimtelijke verordeningen en structuurvisies.

Provincie Flevoland

De provincie Flevoland heeft in het Omgevingsplan Flevoland 2006 de EHS begrensd. Met de provinciale Spelregels EHS¹ wordt aangegeven wat daarbinnen wel en niet mogelijk is. De EHS kent een “nee, tenzij” beginsel: ontwikkelingen in en nabij de EHS mogen geen significant negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden, tenzij aangetoond wordt dat sprake is van groot openbaar belang, geen reële alternatieven aanwezig zijn en effecten worden voorkomen. Resteffecten moeten worden gecompenseerd.

Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet duidelijk zijn wat die wezenlijke kenmerken en waarden zijn. In de Spelregels EHS is aangegeven dat het bevoegde gezag de wezenlijke kenmerken en waarden moeten bepalen. Voor de gemeente Dronten heeft de provincie het document “Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Dronten”² vastgesteld.

Compensatie

Het compensatiebeginsel komt voort uit het huidige “nee, tenzij” beschermingsregime van de EHS. Het beginsel is van toepassing indien sprake is van significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden die niet met mitigerende maatregelen kunnen worden ondervangen. Compensatie kan pas daarna worden toegepast, met daarbij de volgende voorwaarden:

- een ingreep blijkt onvermijdelijk;
- de ingreep is van groot openbaar belang en er zijn geen reële alternatieven aanwezig.

In dit geval is dat de initiatiefnemer van het plan, project of de handeling verantwoordelijk om de resterende effecten te compenseren.

Verdere voorwaarden van het compensatiebeginsel zijn omschreven in de provinciale Spelregels EHS.

---

¹ Provincie Flevoland (2010). Spelregels EHS, EHS-kaart en EHS-doelbenadering. Een handleiding bij ruimtelijke ontwikkelingen. Versie 12-07-2010.

² Greve M.S.E. & H. Miedema 2001. Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Dronten, A&W rapport 1359. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Herbegrenzing en Saldobenadering

In de Spelregels EHS is beschreven onder welke voorwaarden en met welke instrumenten ruimtelijke ontwikkelingen in en nabij de EHS in beginsel wel mogelijk zijn: herbegrenzing en saldobenadering. Het instrument “herbegrenzing” kan ingezet worden bij individuele ontwikkelingen in en rond EHSgebieden, op lokaal niveau met een individueel belang en een beperkte invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van een EHS-gebied. Het instrument “saldobenadering” kan ingezet worden indien een combinatie van projecten of handelingen worden ingediend die tevens tot doel heeft om de kwaliteit en kwantiteit van de EHS op gebiedsniveau per saldo te verbeteren. Omdat het in het voorliggende geval gaat om een individueel en beperkt project kan van de saldobenadering geen gebruik worden gemaakt. Herbegrenzing is eventueel wel een optie. Hiervoor geldt het volgende: het instrument herbegrenzen EHS om andere dan ecologische redenen is bedoeld voor kleinschalige uitzonderingsgevallen. Het is in geen geval bedoeld om het ‘nee, tenzij’- beschermingsregime te omzeilen. Voorwaarde bij de toepassing van deze vorm van herbegrenzing is dat een initiatief (een ruimtelijke ingreep) leidt tot een versterking van de EHS in de regio, bijvoorbeeld door het oplossen van knelpunten in de EHS en door een kwaliteitsverbetering. De hieronder genoemde voorwaarden bieden een kader voor tussentijdse aanpassingen van de EHS-begrenzing als gevolg van kleinschalige ruimtelijke ingrepen in de EHS. Het gaat hierbij om tussentijdse incidentele aanpassingen van de EHS-begrenzing. Criteria bij herbegrenzing zijn:

- Er vindt door de voorgestelde ruimtelijke ingreep slechts een beperkte aantasting plaats van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS en van de samenhang van de EHS.
- Het initiatief moet uiteindelijk leiden tot een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de EHS in het betreffende gebied.
- Bij een ‘versterking van de EHS’ is sprake van winst en moet meer gebeuren dan is verwoord in de regels voor behoud van kwaliteit bij de toepassing van het compensatiebeginsel in de EHS.
- Er vindt een zorgvuldige onderbouwing van de ruimtelijke ingreep op de gegeven locatie plaats, waarbij een afweging van alternatieven plaatsvindt.
- Ter plekke worden zodanige maatregelen genomen dat er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.

Toepassing van herbegrenzen EHS om andere dan ecologische redenen is een bevoegdheid van de provincie. In Flevoland zijn Gedeputeerde Staten bevoegd om het instrument herbegrenzing toe te passen. De provincie toetst het initiatief tot herbegrenzen aan de vereisten, zoals deze voortvloeien uit de Nota Ruimte, dit beleidskader en het eigen provinciaal kader (Omgevingsplan). De provincie neemt in het kader van het streekplan een besluit over de herbegrenzing en geeft na haar beoordeling schriftelijk aan de initiatiefnemer te kennen of zij kan instemmen met toepassing van herbegrenzing van de EHS.

3

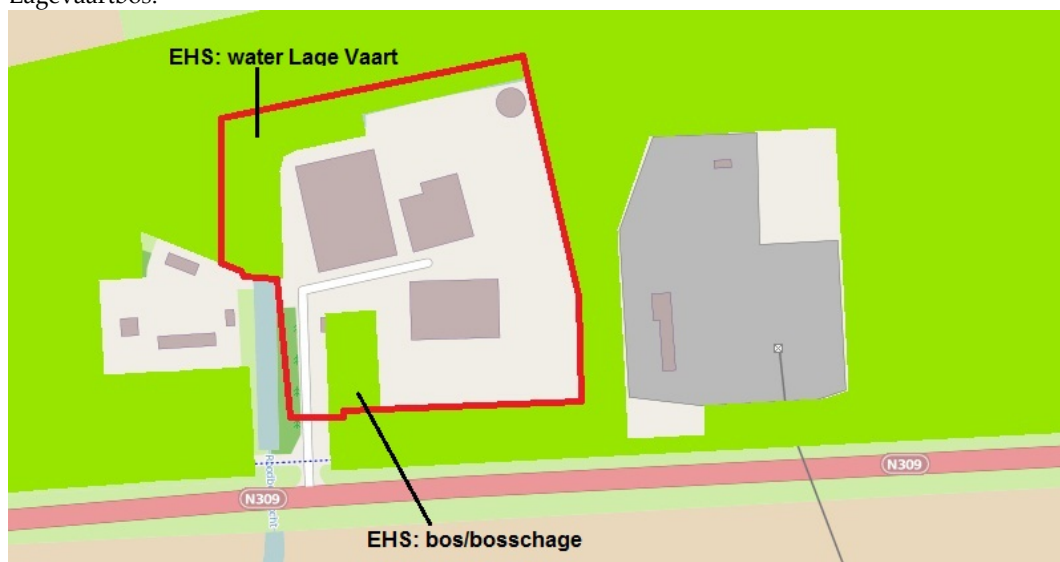
Effectenbeoordeling

3.1 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied betreft een voormalige groenvoerdrogerij. De gebouwen op het perceel zijn reeds gesloopt en het terrein is geëgaliseerd. Het puin is gebruikt om de kelders mee op te vullen. Dit puin zal nog worden verwijderd, evenals de nog aanwezige verhardingen op het terrein. In de huidige situatie bestaat het plangebied grotendeels uit verhard oppervlak met her en der ruigtestroken en in de zuidwesthoek een bosschage. De locatie grenst aan de noordzijde aan de Lage Vaart en aan de oost- en zuidzijde zijn bosschages aanwezig. De Lage Vaart wordt tevens gebruikt voor scheepvaart. Een uitgebreide gebiedsbeschrijving en het voorkomen van verschillende dier- en plantensoorten is beschreven in de twee voornoemde rapporten van ARCADIS (2011) en Ecogroen (2012).

EHS: Lagevaartbos

Een klein deel van het plangebied maakt deel uit van de EHS in de categorie waardevol (Afbeelding 1). Het gaat om een bosschage in het zuiden van het plangebied en het water met oever van de Lage Vaart aan de noordwestrand. De EHS-oppervlakken binnen het plangebied maken deel uit van het gebied Lagevaartbos.

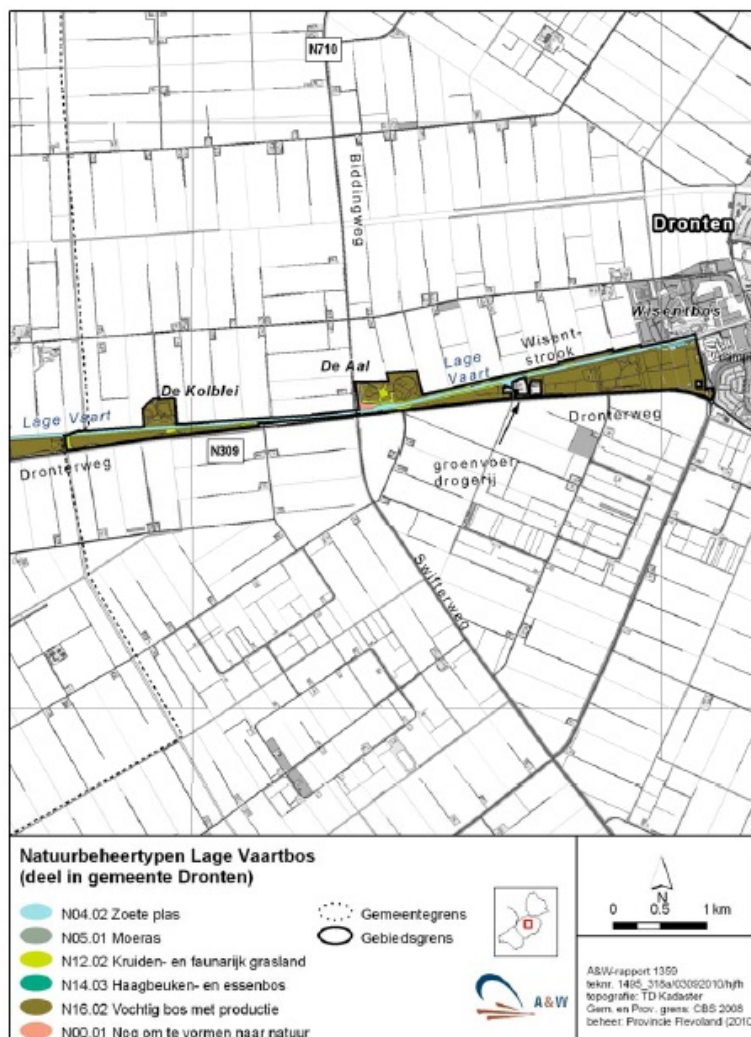

Afbeelding 1. EHS (groen) in en rond het plangebied (rood omkaderd). Bron: website Provincie Flevoland.

De kenmerken en waarden zijn beschreven in het document 'Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Dronten': Het Lagevaartbos ligt aan weerszijde van de Lage Vaart, tussen Lelystad en Dronten (zie Afbeelding 2). Het is 12,5 km lang en omvat ongeveer 130 ha multifunctioneel loofbos. Het bos is in beheer bij Staatsbosbeheer en is rond 1969 aangeplant met soorten als Els, Populier en op beperkte schaal Beuk en Zomereik. Aan de noordzijde van de Lage Vaart liggen de bosgebiedjes De Kolblei, De Aal en

Wisentstrook. Aan de zuidzijde van de Lage Vaart ligt een langgerekte strook bos die ter hoogte van de Biddingweg wordt onderbroken. Het gebied ligt als een lint in een grootschalig, open akkerbouwgebied. Binnen het gebied zijn wandelpaden en een fietspad aanwezig, maar het aantal recreanten is laag. Het Lagevaartbos is een langgerekte, aangeplante en jonge polderbos dat bestaat uit loofhout (vooral Essen en Populieren). Het Lagevaartbos is van belang voor soorten die zijn gekoppeld aan jonge polderbos, zoals Nachtegaal, Spotvogel en Das, die zijn gekoppeld aan jonge polderbos. Langs de Lage Vaart komen plantensoorten voor als Brede wespenorchis en Reuzenpaardenstaart. Langs de oever van de Lage Vaart is een beverburcht aanwezig.

Abbeelding 2. EHS-gebied Lagevaartbos met natuurbeheertypen (natuurdoelen) uit het natuurbeheerplan Flevoland.

Bron: Greve M.S.E. & H. Miedema 2001.

Belang van het gebied

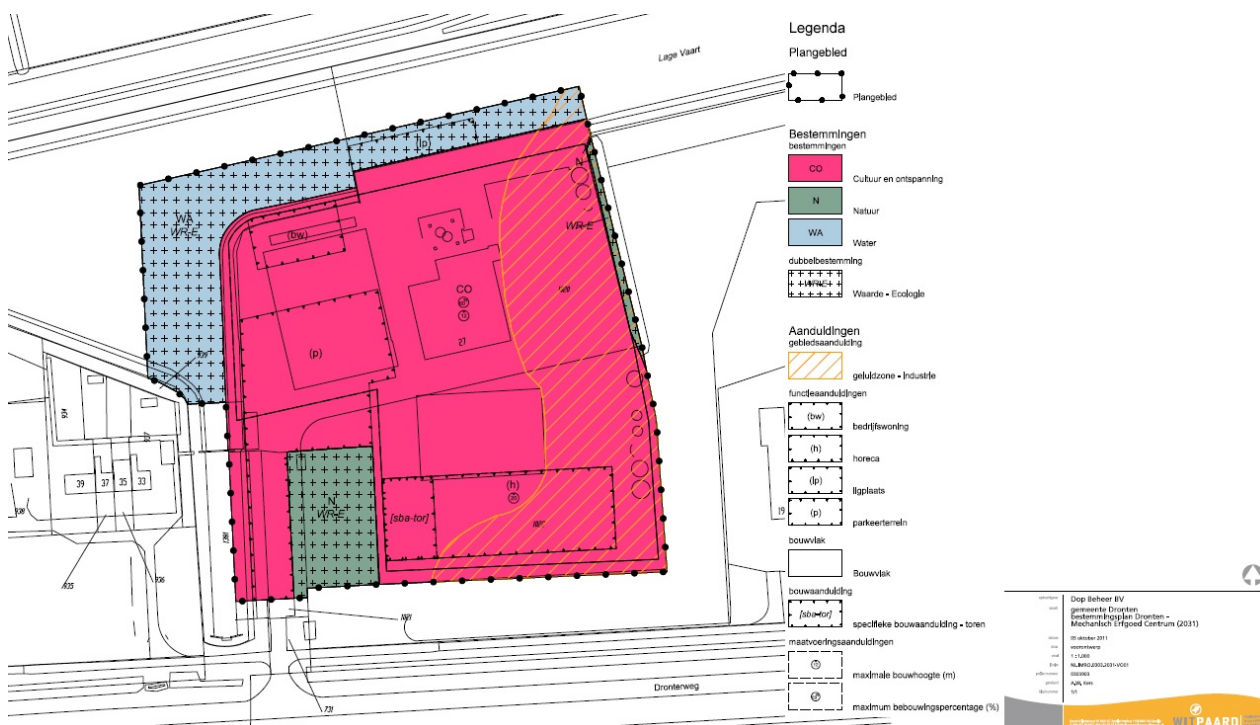
Het Lagevaartbos is vooral van belang als grote stapsteen in de ecologische verbinding langs de Lage Vaart. Het gebied levert een bijdrage aan de boscomponent van de EHS. De ontwikkelingsmogelijkheden van het Lagevaartbos liggen met name in het versterken van de functie als stapsteen in de ecologische verbindingzone Lage Vaart. De potentiële beheertypen komen overeen met de huidige beheertypen. De Lage Vaart is tevens een natte ecologische verbindingzone. De natte zone kenmerkt zich door een brede watergang met aan de overzijde van het plangebied een strook rietvegetatie. Er is geen sprake van natuurvriendelijke oevers aan de kant van het plangebied (harde scheiding middels damwand).

3.2 PLANBESCHRIJVING

De toekomstige inrichting betreft een mechanisch erfgoedcentrum (MEC). Er zullen meerdere gebouwen worden geplaatst, waaronder een tentoonstellingsruimte, een ruimte voor stalling van antieke machines. Tevens is er ruimte voor een restaurant. De bosschage bij de ingang van het terrein zal worden behouden. Mogelijk worden enkele bomen verwijderd ten behoeve van een goede situering van de gebouwen. Op het terrein is lokaal de bodem verontreinigd. De verontreinigde grond wordt afgegraven en op één geïsoleerde locatie aangebracht onder nieuw te realiseren bebouwing. De afgegraven bodem wordt aangevuld met schone grond.

Bestemmingsplan

Voor het plan worden de volgende bestemmingen opgenomen in het bestemmingsplan: 'Cultuur en ontspanning', 'Natuur' en 'Water' (zie Afbeelding 3). Voor de EHS wordt aanvullend de aanduiding 'Waarde - Ecologie' opgenomen.

Afbeelding 3. Plangebied zoals het wordt opgenomen in het bestemmingsplan.

Natuurinclusief ontwerp en gebruik

Voor het plan is daarnaast een "natuurinclusief ontwerp" opgesteld. De gebouwen worden voorzien van sedumdaken en op het terrein wordt een zogenoemde wadi aangelegd. De activiteiten op het terrein zullen zich voornamelijk op en direct rondom het expoplein in het midden afspelen; langs de randen is het rustiger. De activiteiten direct langs de Lage Vaart zijn beperkt tot een kade voor het aanmeren van boten en een pontverbinding (langzaam verkeer) naar de overzijde. Door het ontwerp is er tevens een beperkte uitstraling van licht naar de randen van het plangebied.

Het gebied krijgt een publieksgerichte functie. Er worden vier stromen van bezoekers verwacht (ARCADIS 2011):

1. Stallingshouders.

Dit zijn 300 boxen/plaatsen die gemiddeld voor 80% verhuurd zullen zijn. Die mensen komen gemiddeld twee maal per maand bij hun stalling. 70% brengt bezoek in het weekend en 30% door de week. (480 bewegingen per maand). Dat geeft het volgende beeld:

- a. Verkeersbewegingen op een doordeweekse dag: 14 auto's.
  - b. Verkeersbewegingen op een zaterdag of zon- en feestdag: 42 auto's.
2. Bezoekers park en restaurant.
- a. Verkeersbewegingen op een doordeweekse dag: 20 auto's (15 auto's restaurant + MEC auto's).
  - b. Verkeersbewegingen op een zaterdag of zon- en feestdag: 50 auto's (30 auto's restaurant + 20 MEC auto's).
3. Georganiseerde toeristen.
- Hierbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld busreisjes.
- a. Indien wordt verder gegaan met het motormuseum Zwolle, dan worden circa 28 bussen per week oftewel 4 per dag verwacht.
  - b. Indien wordt uitgegaan van een eigen invulling met: historisch erfgoed, oude ambachten, en de Polder dan wordt gedacht aan 14 bussen per week oftewel per dag.
4. Evenementen.
- Er worden kansen gezien om 6 tot maximaal 10 maal per jaar een evenement te laten plaatsvinden. Dit zal veelal in de weekenden plaatsvinden. Op een evenement komen tussen de 150 en 700 bezoekers, verdeeld over twee dagen en 2 personen per auto. Dit geeft aan verkeersbewegingen een extra druk in de weekenden (10 per jaar) van 125 auto's per zaterdag en zondag.

3.3 EFFECTBESCHRIJVING EN BEOORDELING

Als gevolg van het plan kunnen de volgende effecten optreden:

Oppervlakteverlies

Er is geen bebouwing voorzien in de EHS. De EHS binnen het plangebied is in het bestemmingsplan opgenomen onder de bestemmingen 'Natuur' en 'Water' en krijgt de specifieke aanduiding 'Waarde – Ecologie'. Zodoende is de EHS binnen het plangebied geborgd; er vindt geen oppervlakteverlies plaats. Hoewel het terrein grotendeels niet is gelegen in de EHS, kan de natuurinclusieve vormgeving met wadi, bomen en sedumdaken wel een rol spelen bij het versterken van de verbindingsfunctie van het omringende EHS-gebied.

Aantasting van de kwaliteit van bodem en (grond)water

Er vinden geen activiteiten in het water van de Lage Vaart of de zijsloten. Vanaf het terrein vinden wel waterlozingen plaats; dit water is echter gezuiverd en richt daardoor geen schade aan. Het terrein krijgt nieuwe verhardingen en bebouwing; de omvang daarvan is vergelijkbaar met de huidige situatie en leidt daardoor niet tot (nieuwe) effecten op de naastgelegen EHS. Bovendien wordt de aanwezige verontreinigde grond verwijderd en geïsoleerd aangebracht, wat een verbetering van de bodemkwaliteit tot gevolg heeft. Er is geen effect door aantasting van de kwaliteit van bodem of (grond)water.

Verstoring door de aanwezigheid van mensen (bezoekers) en verkeer

Er vinden geen activiteiten in de EHS plaats. Hierboven is beschreven tot welke bezoekersstromen het plan gaat leiden. Door de toegenomen verkeersbewegingen is er kans op verstoring van de EHS. De aanwezige EHS is echter smal en klein van oppervlak rondom het plangebied. Verstoring wordt ook nu reeds veroorzaakt door de Dronterweg (N309); tussen Dronten en Lelystad passeren iets minder dan 10.000 motorvoertuigen per dag (9.400 in 2008 en 9.800 in 2009³). Dat is vele malen meer dan het aantal verkeerbewegingen die het plan oplevert.

Verder is er verstoring vanaf de naastgelegen terreinen: er staan woningen ten het westen van het plangebied en een industrieel terrein ten het oosten van het plangebied. In het bestemmingsplan is daarom

³ Provincie Flevoland 2011. Statistisch overzicht 2009-2010.

een geluidszone voor industrie opgenomen; hierin valt ook de EHS ten zuiden en westen van het plangebied. Toen het terrein nog in gebruik was als groenvoerdrogerij was het terrein ook reeds verstoord. Door de toepassing van passende en naar binnen gerichte verlichting wordt uitstraling naar buiten het terrein, inclusief EHS, voorkomen. Met name voor vleermuizen en soorten die over het water migreren is het van belang dat er geen licht schijnt op de Lage Vaart en de omringende bossen. Doordat de activiteiten binnen het MEC-terrein zich voornamelijk op en direct rondom het expoplein in het midden afspelen, is het langs de randen (bos binnen de EHS) rustiger. Doordat er bij de inrichting verlichting volgens de adviezen in de notitie 'Aanvullend onderzoek MEC Dronten' wordt toegepast en door het natuurinclusieve ontwerp is er ook geen effect op de omringende EHS.

De aanlegsteigers worden geplaatst op een plaats waar nu reeds een onnatuurlijke oever (kade) aanwezig is. Er gaan daarom aan de oever van de Lage Vaart geen natuurwaarden verloren. Verder wordt de Lage Vaart gebruikt voor (gemotoriseerde) scheepvaart tussen Dronten en Lelystad. De kleinere schepen bij het MEC passen in dit scheepvaartverkeer en hebben geen extra verstorende werking op de EHS.

Het gebruik van het terrein als Mechanisch Erfgoedcentrum zal daardoor niet leiden tot een afname van verstoringgevoelige diersoorten (vogels en zoogdieren). Vanwege het natuurinclusieve ontwerp en gebruik met beperking van effecten langs de EHS en de reeds verstoorde situatie als gevolg van weg- en scheepvaartverkeer en gebruik op de naastgelegen terreinen kan worden uitgesloten dat de toename van verkeersbewegingen en de aanwezigheid van groepen bezoekers een significant negatief effect zal hebben op de EHS.

3.4 MITIGERENDE EN ANDERE MAATREGELEN

Omdat er geen aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS plaatsvindt, zijn mitigerende maatregelen niet noodzakelijk. Wel is het aan te bevelen om ten aanzien van verlichting de aanwijzingen uit notitie 'Aanvullend onderzoek MEC Dronten' op te volgen. Compensatie is niet aan de orde.

4

Conclusie

Voor de oprichting van het Mechanisch Erfgoedcentrum Dronten wordt een bestemmingsplan opgesteld. Het plangebied grenst aan en ligt gedeeltelijk in de EHS. Het bestemmingsplan en de plannen voor het MEC leiden niet tot aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. De EHS die in het plangebied ligt, is in het bestemmingsplan geborgd. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig. Wel is het aan te bevelen om ten aanzien van verlichting de maatregelen die ook nodig zijn ten aanzien van de Flora- en faunawet toe te passen.

Colofon

MECHANISCH ERFGOEDCENTRUM DRONTEN TOETSING EHS

OPDRACHTGEVER:

Witpaard

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

dr. F. Hoffmann

GECONTROLEERD DOOR:

Ing. M.J. Breedveld

VRIJGEGEVEN DOOR:

18 april 2012

076394536:A

ARCADIS NEDERLAND BV

Het Rietveld 59a

Postbus 673

7300 AR Apeldoorn

Tel 055 5815 999

Fax 055 5815 599

www.arcadis.nl

Handelsregister 9036504